

AS Ekspress Grupp
AS Piletilevi Group
Eesti Korvpalliliit
MTÜ Rapla Korvpallikool
MTÜ Korvpalliklubi Paulus
MTÜ Tallinna Tehnikaülikooli Spordiklubi
MTÜ Tartu Ülikooli Akadeemiline Spordiklubi
MTÜ Rafter Spordiklubi
MTÜ Korvpalliklubi Viimsi

21.02.2022 nr 5-5/2022-007

Teade järelevalvemenetluse lõpetamisest

1. Järelevalvemenetluse alustamine

AS Piletilevi Group (Piletilevi) pöördus 16.12.2021 Konkurentsiameti poole seoses kahtlusega AS Ekspress Grupi (Ekspress Grupp) poolt turgu valitseva seisundi kuritarvitamisega läbi piletite vahendamise teenuse osutamise kaubaturu piiramise ning Ekspress Grupi, Eesti Korvpalliliidu (Korvpalliliit) ning PAF Korvpalli Meistriliiga klubide (edaspidi ka Korvpalliklubid) võimaliku konkurentsi kahjustava kokkuleppega kolmandate isikute kaubaturult välja tõrjumisega. 27.12.2021 alustas Konkurentsiamet järelevalvemenetlust Ekspress Grupi, Korvpalliliidu ning Korvpalliklubide tegevuse kontrollimiseks konkurentsiseaduse (KonkS) § 4 lg 1 punktide 2 ja 3 tähenduses ning Ekspress Grupi tegevuse kontrollimiseks võimaliku turgu valitseva seisundi kuritarvitamise osas KonkS § 16 punktide 2 ja 4 tähenduses.

2. Piletilevi taotlus menetluse algatamiseks

Piletilevi tõi oma 16.12.2021 taotluses välja, et alates 2021. aasta teisest poolest on kõik (v.a TLÜ/Tallinna Kalev) PAF Korvpalli Meistriliigas osalevad korvpalliklubid ning ka Eesti korvpallikoondis (läbi Korvpalliliidu) hakanud pileteid müüma Piletitasku keskkonna kaudu.

Piletilevi taotluses esitatu kohaselt on Piletilevi pakkunud piletite vahendamise teenuseid erinevatele Meistriliiga klubidele, kes kõik on aga keeldunud ostmast teenust Piletilevi käest, viidates Liidu otsusele osta teenust ainult Piletitaskust ning seonduvale keelule pileteid teistele platvormidele müügiks anda. See viitab Piletilevi hinnangul asjaosaliste keelatud kokkuleppele boikoteerida teisi piletite vahendamise teenuse pakkujaid. Meistriliigas osalevad ja Piletitasku teenust kasutavad korvpalliklubid on: (i) AVIS UTILITAS RAPLA (MTÜ Rapla Korvpallikool); (ii) BC Kalev/Cramo (MTÜ Rafter Spordiklubi); (iii) Pärnu Sadam (MTÜ Korvpalliklubi Paulus); (iv) TalTech/OPTIBET (MTÜ Tallinna Tehnikaülikooli Spordiklubi);

(v) Tartu Ülikool Maks & Moorits (MTÜ Tartu Ülikooli Akadeemiline Spordiklubi); ja (vi) KK Viimsi/Sportland (MTÜ Korvpalliklubi Viimsi).

Piletilevi hinnangul on keelatud kokkuleppe taga Ekspress Grupi vastav pakkumine (või survestamine) Korvpalliliidu suunal, milles Ekspress Grupp on, kasutades ära Ekspress Meedia turujõudu meediaväljaannetes reklaami müügi kaubaturul, sidunud omavahel Piletitasku teenused ja Ekspress Meedia reklaami-/turundusteenused. Teisisõnu, Ekspress Grupp pakub vastutasuks eksklusiivsusele piletite vahendamisel tasuta Ekspress Grupi poolt pakutavaid reklaami- /turundusteenuseid. Korvpalliliit alaliiduna ja Meistriliiga korraldajana omakorda omab võimalust vastavat keelatud kokkulepet korvpalliklubide vahel vahendada.

Piletilevi hinnangul on Ekspress Grupp sidunud Ekspress Meedia poolt veebis avaldatavates meediaväljaannetes reklaami müügi (siduv turg) teiste Ekspress Grupi ettevõtjate poolt osutatavate teenustega (seotud turud), sealhulgas Piletitasku poolt piletimüügi vahendamise teenuse osutamiseks. Piletilevi hinnangul on viidatud tegevuse selgeks eesmärgiks sulgeda konkurentidele seotud turge, kasutades selleks ära Ekspress Meedia turgu valitsevat seisundit siduval turul. Selliselt kahjustab Ekspress Grupp konkurentsi eelkõige seotud turgudel.

Piletilevi hinnangul moodustab kaubaturu veebis avaldatavates meediaväljaannetes reklaami müük Eestis. Sealjuures ei ole asjakohaseks kaubaturuks laiem internetis avaldatava reklaami müük, kus tegutsevad mh Facebook ja Google. Piletilevi leiab digitellimuste arvu ja meediaväljaannete veebilehtede külastatavust arvestades, et Ekspress Meedia omab turgu valitsevat seisundit.

Piletilevi hinnangul on Piletitasku teenustasus sisalduvate panga- ja kaardimaksete tasude, saaliplaani loomise-, sündmuse sisestamise- ja arveldamise kulude kõrval just Piletitasku reklaampindadel turundus, ehk nähtavus delfi.ee kanalis ja Ekspress Meedia paberväljaannetes, see mis omab turgu sulgevat mõju, kuivõrd üldjuhul on reklaamteenus oluliselt kallim piletite vahendusteenuselt teenitavast tulust. See toob Piletilevi hinnangul kaasa olukorra, mil väiksemad teenusepakkujad ei suuda Piletitaskuga konkureerida ning sulgeb antud ettevõtjate võimalused sellisel turul tegevust jätkata/laiendada, vähendades ka uute teenusepakkujate lisandumise tõenäosust.

Järelevalvemenetluse alustamise taotluses on välja toodud Ekspress Meedia avalik hinnakiri, mille kohaselt algavad Delfi kanalites reklaamide hinnad 1400 eurost, aga võrdlusena toodud Piletikeskuse vahendustasu 1000 osalejaga ürituse puhul algab 400 eurost. Piletilevi hinnangul pole Piletitasku konkurendid võimelised pakkuma piletite vahendamise teenuse osas sellises mahus allahindlust või sarnase väärtusega komplekti, millega neil oleks võimalik konkureerida Ekspress Meedia segakomplektmüügiga.

Piletilevi hinnangul kahjustatakse sellise tegevuse tagajärjel konkurentsi piletimüügi vahendamise kaubaturul, elimineerides korvpallimängudele piletite vahendamise võimaluse kõikidelt teistelt turuosalistelt peale Piletitasku. Lisaks kahjustab Piletilevi hinnangul selline tegevus konkurentsi korvpalliklubide vahel, kuivõrd korraga mitme piletimüügi vahendaja kasutamise korral oleks piletite müügilt teenitav tulu suurem. Kaebuse kohaselt kahjustatakse ka tarbijate huve, kuivõrd piletite müügikanalite piiramise läbi ei pruugi osad isikud Meistriliiga võistlustele jõuda.

3. Korvpalliklubide vastused ja selgitused

MTÜ Rapla Korvpallikool selgitas oma vastuses, et neil on puudunud igasugune side Piletileviga, mistõttu ei ole saanud Piletilevi teenuse ostmisest keelduda ning ei ole koostöö ettepanekut isegi saanud. Kindlasti ei ole Korvpalliliit keelanud klubidel pileteid teistele müügiplatvormidele müügiks anda ning ei ole andnud ka mittesiduvaid soovitusi ega suuniseid.

MTÜ Rafter Spordiklubi teavitas, et neile pakkus 2020/21 teenust Piletikeskus, kuid 2021/22 otsustasid proovida uut turule tulnud ettevõtjat Piletitasku, lisaks kannab VTB Ühisliiga korvpallimänge üle Delfi TV ning klubi jaoks oli turunduslikult kõige lihtsam koondada kõik võimalikud teenused ühte keskkonda, mis teeks ka kliendi teekonna selgemaks ja lihtsamaks. Eesti Korvpalliliidult ei ole klubile tulnud ühtegi soovitusi ega suunist, kuidas klubi oma piletimüüki korraldama peaks.

MTÜ Korvpalliklubi Paulus on valinud piletite müügiks Piletitasku oma parema nägemuse kohaselt ja Piletitasku valimisel koostööpartneriks ei ole neid keegi mõjutanud.

MTÜ Tallinna Tehnikaülikooli Spordiklubi korvpallimeeskond kasutab käimasoleval käesoleval hooajal Piletitasku teenust ja nende klubi võrkpallimeeskond kasutab Piletilevi teenust. Sel moel saab klubi võrrelda teenusepakkujaid ja langetada otsuse tuleviku osas. Teenusepakkuja valiku otsus on täielikult klubi otsus ning klubi kasutab mõlemat teenusepakkujat.

MTÜ Tartu Ülikooli Akadeemilises spordiklubis on korvpallimängude piletimüüki korraldatud erinevates piletikeskkondades alates 2013. aasta sügisest (Piletilevi aastatel 2013-2017, Piletikeskus aastatel 2017-2021 ja alates käesolevast hooajast Piletitasku). Seega on klubis aastate jooksul tekkinud märkimisväärne kogemus ja võrdlus erinevate piletimüügikeskkondade võimaluste vahel. Teenusepakkuja valimisel arvestatakse teenustasusid, nii üksik- kui hooajapiletimüügi korraldust, ürituste piletimüügi süsteemi ülespaneku korraldust, piletimüügikeskkonna lisavõimalusi (näiteks täiendav reklaam või veebilehe külastajate arv) ning teenusepakkuja aktiivsust enese tutvustamisel, piletimüügi korralduse arendamisel, infotehnoloogiste lahendust arendamisel jne. Klubidel on teenusepakkuja valimisel vaba voli.

MTÜ Korvpalliklubi Viimsi esindaja tõi oma vastuses välja, et nad alustasid Piletilevi kliendina, kuid kasutajamugavuse ning muude tegurite tõttu otsustasid operaatorit vahetada.

MTÜ Viru Bull teavitas ametit, et neil Piletitaskuga teenuse vahetamise lepingut sõlmitud ei ole. Samuti ei kasuta Piletitasku teenust MTÜ Tallinna Spordiselts KALEV selgitades, et on oma otsustes vaba ja pole saanud ka ühtegi suunist sõlmida lepingut Piletitaskuga.

Amet küsis Korvpalliklubidelt ka mitme erineva piletite vahendamise teenuse pakkuja samaaegse kasutamise kohta. Selles osas olid klubid seisukohal, et see tähendaks klubide jaoks lisatööd ja -kulutusi, mis oleksid ebaproportsionaalsed, arvestades piletite müügil teenitavat tulu. Nt MTÜ Rafter Spordiklubi on oma vastuses toonud välja, et nende klubi mängib käimasoleval hooajal kolmes liigas + karikamängudel ning mitme teenusepakkuja kasutamine

tähendaks neile mängude rohkuse tõttu niivõrd suurt lisatööd, et oleks vaja palgata eraldi inimene, kes tegeleks ainult piletimüügiga. Sama kinnitas ka MTÜ Rapla Korvpallikool, et selle pileтите arvu juures ei oleks mitte mingil moel põhjendatud lisakohustused, mis kaasnevad klubile mitme teenusepakkujaga. Vastupidi, sellised kulutused oleksid täielikult proportsioonist väljas ja klubile kahjulikud. MTÜ Korvpalliklubi Paulus esindaja lisas veel, et piletimüük läbi piletimüügi keskkonna on ülimalt marginaalne ja enamus piletitest müüakse kohapeal enne mängu algust.

4. Eesti Korvpalliliidu vastused ja selgitused

Eesti Korvpalliliit leidis enda vastuses, et Piletilevi kaebusel puudub igasugune alus ning käesolev järelevalvemenetlus tuleb seetõttu lõpetada.

Korvpalliliidu kinnitusele vastutab iga mängu praktilise korralduse, sh piletimüügi eest vastava mängu koduklubi. Seega on mängu korraldava klubi otsustada, kas üldse ja kuidas korraldada pileтите eelmüük. Korvpalliliidu kinnitusele ei korralda kaks korvpalliklubi (Rakvere Tarvas ja TLÜ/Tallinna Kalev) üldse pileтите eelmüüki, vaid müüvad pileteid ainult kohapeal. Samuti jääb Korvpalliliidu kinnitusele ka kogu pileтите müügit teenitud tulu mängu korraldavale koduklubile, mistõttu on pileтите müümisega seonduv iga klubi äriiline otsus, millesse Korvpalliliit ei sekku.

Korvpalliliit omab õigusi müüa pileteid rahvuskoondiste mängudele ja Karikamängude finaaltourniiridele, mille piletitulu jääb Korvpalliliidule. Üksnes nende mängude puhul, mida korraldab Korvpalliliit, toimub piletimüük liidu korraldatuna. Mis puudutab Korvpalliliidu poolt pileтите eelmüüki, siis selleks kasutab liit spetsialiseeritud piletimüügi elektroonilisi keskkondi (viimase kolme aasta jooksul on Korvpalliliit kasutanud Piletilevi, Piletitasku ja Piletikeskuse teenuseid).

Teenusepakkuja valikul võtab Korvpalliliit üldiselt aluseks järgmised kriteeriumid: a) teenusdisain, st teenuste kasutamise lihtsus ja operatiivsus Korvpalliliidu kui kliendi jaoks, b) küsitava teenustasu suurus ja muud kommertstingimused, c) piletimüügikeskkonna nähtavus (turundus).

Korvpalliliit selgitas oma vastuses, et kui Piletitasku käis oma teenuseid tutvustamas, siis Korvpalliliidule meeldis nii nende kontseptsioon, äriained tingimused kui suhtumine klienti ning seetõttu leping mitmete mängude korraldamiseks Piletitaskuga ka sõlmiti. Kahtlemata aitas kaasa ka asjaolu, et tegemist oli uue turule sisenejaga, kellest võib eeldada, et ta muudab konkurentsi tihedamaks. Eeltoodust ei saa kuidagi järeldada, et Korvpalliliit oleks ennast aga lõplikult Piletitaskuga ära sidunud.

Piletilevi teenuse kohta on Korvpalliliit enda vastuses öelnud, et aastaid liidu põhiline müügipartner olnud Piletilevi on klientidega suhtlemisel olnud äärmiselt jäik ning läbirääkimiste pidamine Piletileviga on praktiliselt võimatu. Seetõttu on Korvpalliliit olnud alati avatud uutele pakumistele ning andnud võimaluse uutele turule tulijatele. Korvpalliliit leiab, et usaldusväärse taustaga ja arengupotentsiaaliga alternatiivsete teenusepakkujate katsetamine aitab elavdada ja toetada konkurentsi tekkimise võimalust antud turul, mis muudab teenuse Korvpalliliidu jaoks pikemas perspektiivis soodsamaks ja paremaks.

Korvpalliliit on oma vastuses välja toonud, et ei välista tulevikus Piletilevi teenuste kasutamist, kuid kuna turule on tekkinud alternatiivid, mis varem puudusid, siis on tekkinud valikuvõimalused ja vastavaid valikuvõimalusi kavatseb Korvpalliliit ka kasutada.

Ehkki vastavat kokkulepet Korvpalliliidu ega korvpalliklubide vahel pole, leiab Korvpalliliit, et selline kokkulepe oleks lubatav nii ühisostukokkuleppena, kuna kokkuleppeosaliste turuvõim on väike, kui ka vertikaalkoostöö grupierandi alusel, kuna kokkuleppe osapoolte turuosad on alla 30%.

Taotluses esitatud vertikaalse grupierandi mittekohaldumise kohta on Liit öelnud, et isegi kui mõni Korvpalliklubi või Korvpalliliit ise näiteks sõlmiks Piletitaskuga eksklusivkokkuleppe, siis liidu hinnangul oleks see vertikaalse grupierandi (Vabariigi Valitsuse 27.05.2010 määrus nr 60 „*Konkurentsi kahjustavate või kahjustada võivate vertikaalsete kokkulepete sõlmimiseks loa andmine (grupierand)*“) alusel täiesti lubatav, kuna nii Piletitasku turuosa piletimüügi vahendamise teenuse osutajana ühelt poolt kui Korvpalliliidu ja Korvpalliklubide individuaalsed turuosad ürituste piletite vahendamise teenuse osas ostja poolel teiselt poolt, on igal üksikjuhtumil selgelt alla 30% (grupierandi § 2 lg 1).

Kokkuvõtvalt leiab Korvpalliliit, et kaebuses esitatud väited KonkS § 4 lg 1 p-de 2 ja 3 väidetava rikkumise kohta ei vasta tõele ja kaebuses nimetatud kooskõlastatud tegevust pole kunagi toimunud. Korvpalliliidu hinnangul ei tugine Piletilevi kaebus ühelegi asjakohasele tõendile, vaid kaebus tervikuna on oletuslik.

Oma vastuses palub Korvpalliliit omakorda Konkurentsiametil anda hinnang Piletilevi tegevuse osas seoses alusetu kaebuse esitamisega. Korvpalliliidu hinnangul kuritarvitab Piletilevi turgu valitsevat seisundit, esitades konkurendi (Piletitasku) suhtes põhjendamatu menetluse algatamise taotluse, mille eesmärgiks on turuosaliste kiusamine ja konkurentsi elimineerimine. Sellise tegevuse tulemusena takistab Piletilevi Korvpalliliidu hinnangul Piletitasku turule sisenemist, mida võib vaadelda kui turgu valitseva seisundi kuritarvitamist KonkS § 16 p 2 kohaselt, s.o kaubaturu piiramisena.

5. Ekspress Grupi vastused ja selgitused

Ekspress Grupi hinnangul on taotluses esitatud etteheited alusetud ega tugine ühelegi asjakohasele tõendile, mistõttu menetlus tuleks lõpetada.

Ekspress Grupi sõnul ei vasta tõele Piletilevi spekulatiivne hinnang, et Ekspress Grupp on Korvpalliliitu või korvpalliklubisid mingilgi moel survestanud. Ekspress Grupi sõnul valivad ürituste korraldajad endale piletite vahendamise teenust pakkuva koostööpartneri ise ning Ekspress Grupp ega Piletitasku pole ega ka saa võimalikke ürituste korraldajaid survestada. Piletitasku saab vaid tuua välja oma teenuse eelised ning kui ürituste korraldajad on Piletitasku teenustest huvitatud, siis nad ostavad teenuseid. Kui Piletitasku teenus ei ole ürituse korraldaja arvates kvaliteetne või konkurentsivõimeline, siis ei ole ka võimalik kliente survestada ostma teenust, mida nad ei soovi.

Ekspress Grupi sõnul on alusetu süüdistus, mille kohaselt on Piletitasku sõlminud

Korvpalliliidu ja korvpalliklubidega eksklusiivsuskokkuleppe. Samas on Ekspress Grupp toonud välja ka asjaolu, et isegi kui vastav kokkulepe oleks osapoolte vahel sõlmitud, oleks selline kokkulepe lubatav vertikaalsete kokkulepete grupierandi alusel. Seda seetõttu, et alles 2021. a aprillis tegevust alustanud Piletitasku turuosa pileтите vahendamise teenuse kaubaturul on alla 30% ja ka Korvpalliliidu ning korvpalliklubide osa piletivahendusteenuse ostuturust on alla 30%.

Ekspress Grupp ei nõustu Piletilevi etteheitega, mille kohaselt omab Ekspress Gruppi kuuluv Ekspress Meedia turgu valitsevat seisundit veebis avaldavates meediaväljaannetes reklaami müügi kaubaturul, ning sidudes Piletitasku teenuse teiste Ekspress Meedia poolt osutatavate reklaami- ja turundusteenustega, sulgetakse seeläbi konkurentide ees seotud turge.

Ekspress Grupi hinnangul on taotleja kaubaturgu ebaõigesti määratlenud. Ekspress Grupp leiab, et asjakohane ei ole eristada veebis avaldatavates meediaväljaannetes reklaami müügi kaubaturgu Eestis, vaid asjakohane laiem võimalik kaubaturg on internetis reklaamipinna müügi kaubaturg. Järelikult kuuluvad sellele kaubaturule kõik internetileheküljed, kuhu Eesti turule orienteeritud reklaami müüakse (sh ka Google ja Facebook) ja sellise käsitluse kohaselt on Ekspress Grupi hinnangul nende turuosa vaid [0-5] %. Seega ei oma Ekspress Grupp internetis reklaamipinna müügi kaubaturul Eestis turgu valitsevat seisundit.

Ekspress Grupp on veendunud, et kõik eelnimetatud kliendid on valinud Piletitasku oma piletivahenduspartneriks seetõttu, et nad pidasid Piletitasku teenust Piletilevi omast paremaks ning soovisid teha koostööd uue turule sisenenud teenusepakkujaga. Uue turule tulijana on Piletitaskul vajalik enam pingutada, et iga klienti oma teenuste paremuses veenda. Piletitasku peab nägema palju vaeva, et enda olemasolu tutvustada ning oma teenuseid reklaamida. Seetõttu on Piletitasku üheks äristrateegia osaks [...].

Kokkuvõtvalt leiab Ekspress Grupp, et nad ei ole Piletitasku teenusega seonduvalt teinud midagi lubamatut, vaid vastupidi, turule on sisenenud uue, klientidele meelepärase teenusega. Seetõttu paistab kogu taotluse eesmärk olevat Piletilevi soov hoida oma monopoolset seisundit piletimüügi vahenduse kaubaturul ning vältida uute konkurentide (s.o Piletitasku) sisenemist turule.

6. Konkurentsiameti hinnang

Konkurentsiametile esitatud taotluses esitati kahtlustus sisuliselt kahes konkurentsiseaduse alusel keelatud teos – esiteks konkurentsikahjustavas kokkuleppes ja teiseks turgu valitseva seisundi kuritarvitamises. Esmalt annab Konkurentsiamet hinnangu Ekspress Grupi, Korvpalliliidu ning PAF Korvpalli Meistriliiga klubide tegevuse osas konkurentsiseaduse (KonkS) § 4 lg 1 tähenduses (6.1) ja teiseks Ekspress Grupi tegevuse osas turgu valitseva seisundi kuritarvitamises KonkS § 16 tähenduses (6.2).

6.1 Hinnang korvpalliklubide ja Korvpalliliidu tegevusele

Alates 2021. aasta teisest poolest on kõik (v.a Rakvere Tarvas ja TLÜ/Tallinna Kalev) PAF Korvpalli Meistriliigas osalevad korvpalliklubid ning ka Eesti korvpallikoondis (läbi Eesti Korvpalliliidu) hakanud pileteid müüma Piletitasku keskkonna kaudu. Taotluse kohaselt võib

selle taga olla osapoolte vaheline keelatud kokkulepe, mis tuleneb Ekspress Grupi survestamisest Korvpalliliidu suunal, kes omakorda omab võimalust mõjutada korvpalliklubisid.

KonkS § 4 lg 1 p 3 keelab konkurentsi kahjustava eesmärgi või tagajärjega ettevõtjatevahelise kokkulepe, kooskõlastatud tegevuse ja ettevõtjate ühenduse otsuse, sealhulgas kaubaturu jagamise, sealhulgas kolmandale isikule kaubaturule pääsu piiramise või püüdluse teda sealt välja tõrjuda.

Ehkki Piletilevi leidis taotluses, et sõlmitud on konkurentsi kahjustav kokkulepe, ei esitanud ta sellise kahtluse kinnituseks mitte ühtegi otsust tõendit. Tegelikult möönis ka Piletilevi taotluses ise, et tal selliseid otsuseid tõendeid ei ole. Selliseid tõendeid ei ilmnenu ka Konkurentsiameti menetluse käigus. Pelgast asjaolust, et paljud klubid alustasid samaaegselt Piletitasku teenuste kasutamist, ei saa mitte kuidagi tuletada, et need klubid oleksid selles osas sõlminud konkurentsi kahjustava kokkuleppe. Veelgi enam, klubid on esitanud sellisele samaaegselt toimunud teenusepakkuja vahetusele Konkurentsiameti hinnangul ka seletuse, milles pole otseselt põhjust kahelda – tegemist oli uue turule lisandunud konkurendiga, kelle pakumine oli neile atraktiivne. Ka ei sisalda klubide ja Piletitasku vahel sõlmitud lepingud mingeid tingimusi, mis piiraksid klubide tegutsemisvabadusi taotluses silmas peetud viisil.

Eranditult kõik Korvpalliklubid olid esitatud süüdistuste osas seisukohal, et need on alusetud. Korvpalliklubid kinnitasid, et neil on täielik otsustusõigus endale sobiva koostööpartneri valimiseks ning keegi ei ole neid survestanud. Korvpalliklubide vastustest nähtub, et endale sobiv teenusepakkuja valitakse klubi huvidest lähtuvalt, kas põhjaliku või vähem põhjaliku kaalutluse tulemusena. Üldiselt hinnatakse pakutava teenuse kasutusmugavust, innovaatilisust, vahendustasu suurust, piletimüügisüsteemi ülespaneku korraldust ja paljusid muid olulisi aspekte. Mõned korvpalliklubid küll möönisid, et omavahel on vahetatud informatsiooni erinevate teenusepakkujate teenuste kohta, kuid need on olnud seotud kogemuste vahetamisena, kuna osad klubid on kasutanud erinevate teenusepakkujate (Piletilevi, Piletitasku, Piletikeskus) teenuseid. Puuduvad tõendid, et kogemuste vahetamisel oleks mindud kaugemale, kui konkurentsioigusega lubatud. Esitatud vastuste põhjal puudub ametil põhjus kahelda, et kõik klubid on piletivahenduse teenusepakkuja valiku teinud iseseisvalt.

Eesti Korvpalliliit on ettevõtjate ühendus konkurentsiseaduse mõttes ning tema otsused peavad olema vastavuses konkurentsioigusega. Vastupidiselt taotleja väitele, et klubid on keeldunud ostmast Piletilevi teenust, viidates Korvpalliliidu otsusele osta teenust ainult Piletitaskust, on nii korvpalliklubid kui liit kinnitanud ametile, et Korvpalliliit ei ole kuidagi mõjutanud korvpalliklubide otsuseid piletivahendusteenuse pakkuja valikul. Iga korvpalliklubi on vaba otsustama, kas üldse müüa pileteid eelmüügis ja kui, siis kuidas korraldada pileтите eelmüüki. Kuna kogu piletimüügitulu jääb vastavalt Korvpalli Meistriliiga Võistlusjuhendile koduvõistkonnale, siis on klubi otsustada, kuidas piletimüüki kõige paremini korraldada. Korvpalliklubide selgitused teenusepakkuja valiku kriteeriumide osas lisavad kindlust, et Korvpalliliit ei ole antud otsust korvpalliklubidele peale surunud. Korvpalliliit selgitas, et veebilehel olev Piletitasku banner peegeldab hetkel kehtivat olukorda, kus eelmüüki teostavad klubid on otsustanud teha pileтите eelmüüki läbi Piletitasku ja Korvpalliliit aitab seeläbi klubisid pileтите turundamisel. Korvpalliliit kinnitas, et kui klubid hakkaksid kasutama teisi veebikeskkondi, siis Korvpalliliit lihtsalt peaks muutma seda veebibannerit vastavalt.

Menetluse käigus kogutud infot analüüsid, ei leidnud tõendamist taotleja poolt esitatud väited Korvpalliliidu võimaliku konkurentsi kahjustava tegevuse osas.

Korvpalliliit ja Ekspress Grupp on oma vastustes maininud, et võimalikud eksklusiivsed kokkulepped klubide ja/või Korvpalliliidu ning Piletitasku vahel oleksid lubatud, kuna ei klubide/Korvpalliliidu ega ka Piletitasku turuosa vastavatel kaubaturgudel ei ületaks vertikaalsete kokkulepete grupierandis kehtestatud 30%. Konkurentsiamet peab võimalikuks, et taolised eksklusiivsuskokkulepped võiksid tõepoolest olla grupierandi kohaselt lubatavad. Ainuõiguslikud kokkulepped saavad eelkõige kahjustada konkurentsi, kui neid sõlmib turgu valitsevas seisundis olev ettevõtja. Samas ei pea amet vajalikuks käesolevas asjas võimalike ainuõiguslike kokkulepete osas täpsemat hinnangut anda, kuna selliseid kokkuleppeid tegelikkuses sõlmitud ei ole. Samal põhjusel ei pea amet vajalikuks anda seisukohta Korvpalliliidu poolt võimalusena pakutud ühisostukokkulepete osas.

Konkurentsiameti hinnangul ei leidnud seega kinnitust, et asjaosalised oleksid omavahel keelatud Piletitasku eelistamises kokku leppinud ja seeläbi konkurentsiõigust rikkunud.

6.2 Hinnang Ekspress Grupp tegevusele

Taotluse kohaselt Ekspress Grupp, omades turgu valitsevat seisundit meediaväljaannetes reklaami müügi kaubaturul, kuritarvitab oma seisundit sidudes piletite vahendamise teenust (milles tal ei ole turgu valitsevat seisundit) ja meediaväljaannetes reklaamide avalikustamise teenust. Selleks et hinnata, kas Ekspress Grupp omab turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses, tuleb esmalt määratleda asjakohane kaubaturg. KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Kaubaturg koosneb seega kahest elemendist: tooteturust ja geograafilisest turust. Tooteturg hõlmab kõiki neid tooteid ja/või teenuseid, mis on ostjate seisukohast oma iseloomulike tunnuste, omaduste, hinna ja eeldatava kasutusotstarbe põhjal omavahel vahetatavad ja asendatavad. Ostjaks, kelle seisukohalt toodete või teenuste asendatavust hinnatakse, on antud kontekstis reklaami ostvad ettevõtted.

Kuigi taotleja leidis, et reklaamide müük veebis avaldatavates meediaväljaannetes ei konkureeri laiema internetis avaldatava reklaami müügiga (Facebook, Google Ads), põhjendades seda erinevustega reklaami avaldamise eesmärgis, sisus ja sihtgrupi osas, leiab Konkurentsiamet, et käesolevas asjas pole põhjust eristada reklaami müüki meediaväljaannetes ja muudel internetilehekülgedel. Konkurentsiamet on varasemas internetis reklaami müügiga seotud koondumise kontrolli puudutavas otsuses¹ leidnud, et reklaami ostjate peamiseks eelduseks on nende reklaamitava informatsiooni võimalikult suur nähtavus ning sealjuures pole ostja seisukohalt vahet, millisel veebileheküljel (uudisteportaalil, otsingumootoris või muul internetileheküljel) reklaam asub. Ostjate seisukohalt on oluline info jõudmine nende jaoks n.ö

¹Konkurentsiameti 21.03.2018.a otsus nr 5-5/2018-021 "Koondumisele nr 05/2018 AS Ekspress Meedia / Aktsiaselts Ajakirjade Kirjastus ettevõtja osa loa andmine":
https://www.konkurentsiamet.ee/sites/default/files/varasem/public/Koondumised/2018/5-2018_ARAKIRI_21.03.2018_otsus_nr_5-5-2018-021.pdf

kasuliku (potentsiaalsete klientide) sihtgrupini, olgu see uudisteportaalide, Google, Facebooki või muude internetilehekülgede kaudu. Nii reklaami müügil meediaväljaannetes kui muudel internetilehekülgedel on võimalik jõuda reklaamiga konkreetse sihtrühmani, millega on nõustunud ka taotleja ning isegi kui muudel internetilehekülgedel täpselt sellist laiapõhjalist reklaami kui meediaväljaannetes teha ei saa, ei muuda see asjaolu, nagu ka erinevused reklaami kuvamise ja teatud sihtgrupi erisused, neid reklaamikanaleid niivõrd erinevaks, et oleks põhjendatud neid asetada erinevatele kaubaturgudele. On paratamatu, et igal leheküljel, kus reklaami kuvada, on mõnevõrra erinev auditoorium. Samas ei ole delfi.ee jt. sarnaste meediaväljaannete auditoorium kindlasti niivõrd spetsiifiliselt eristuv, et see omaks piletimüügiga tegelevate ettevõtjate seisukohalt vaadatuna erilist turujõudu. Seda tõendab kasvõi asjaolu, et ka taotleja ise kasutab reklaamikanalitena Facebooki, Google't kui ka Youtube'i. Taotluses on küll kirjeldatud erinevate interneti reklaamikanalite erinevusi (s.o meediaväljaannete leheküljed vs muud reklaamivad leheküljed), kuid ei ole põhjendatud, miks mitte-meediaväljaannete leheküljed on piletimüüja seisukohalt niivõrd sobimatud, et neist ei tõusetuks arvestatavat konkurentsipurvet.

Kantar Emor uuringust tuleneb, et väga suur osa reklaamiraha, mis on suunatud Eesti turule, liigub ka läbi välismaiste internetikanalite². Kui vaadata isegi ainult Facebook ja Google reklaami osatähtsust, siis ei jää see väga palju alla Eesti kohalikule reklaamimahule, millest võib järeldada, et reklaami ostjad ostavad reklaami nii meediaväljaannetes kui muudel internetilehekülgedel, sh suures mahus läbi välismaiste internetikanalite, mis on suunatud Eesti turule. Lisaks reklaamib ka taotleja enda kodulehel võimalike koostööpartneritena reklaami osas nii Facebooki, Google't kui ka Youtube'i³, mistõttu reklaami müügi kanalite eristamine pole samade ürituste korraldamise korral aga kuidagi loogiliselt põhjendatav.

Eeltoodust tulenevalt võib järeldada, et kõik internetileheküljed, kuhu Eesti turule orienteeritud reklaami müüakse, asuvad ühel kaubaturul, milleks on internetireklaami müügi kaubaturg Eestis.

KonkS § 13 lg 1 kohaselt omab turgu valitsevat seisundit konkurentsiseaduse tähenduses ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Turul tegutsevate ettevõtjate seisundi kindlaks määramiseks annab esimese indikatsiooni ettevõtja turuosa. Turgu valitseva seisundi olemasolu ei ole tõenäoline, kui ettevõtja turuosa jääb alla 40%. Samuti on komisjon oma teatises⁴ selgitanud, et väike turuosa on üldjoontes hea tõend olulise turuvõimu puudumise kohta.

Internetireklaami müügi kaubaturu üldmahu hindamine on keeruline, sest see eeldab kõigi interneti teel Eesti turule orienteeritud reklaami pakkuvate ettevõtjate müügimahtude

² [2020. aasta reklaamiturg – paanika, seisukohavõtt, stabiliseerumine - Kantar Emor](#)

³ <https://www.piletilevi.ee/est/uldinfo/korraldajale/reklaamiteenused-korraldajale/>

⁴ Suunised komisjoni täitetegevuse prioriteetide kohta EÜ asutamislepingu artikli 82 kohaldamisel turgu valitsevate ettevõtjate kuritahtliku konkurentide tõrjuva tegevuse suhtes, p14.

arvestamist ja analüüsimist. Konkurentsiamet on varasemates otsustes⁵ internetireklaami müügi kaubaturu mahtude hindamiseks kasutanud Kantar Emori reklaamituru ülevaadet.⁶ Nimetatud ülevaate kohaselt oli Eesti kohaliku internetireklaamituru maht 2020. aastal 21,33 mln €, millele lisandub Google ja Facebooki reklaamimaht 16,24 mln €. Ekspress Grupi internetireklaami käive 2020. aastal oli [...], mis moodustab Kantar Emori andmetele tuginedes [10-20%] Eesti internetireklaamituru käibest. Kantar Emor toob enda ülevaates välja, et tugineb Google ja Facebooki internetireklaami käivete osas 14 Eesti suurema meedia- ja digiagentuuri teabele ning tegemist pole lõpliku summaga, kuna väiksemad reklaamijad ostavad neilt reklaami otse ilma agentuure kaasamata. Võttes arvesse eelmises lauses väljatoodud, on Google ja Facebooki ning teiste Eestile suunatud rahvusvaheliste meediaplatformide käive Eesti internetireklaamiturul tõenäoliselt suurem kui 16,24 mln €, mis omakorda tähendab, et Ekspress Grupi turuosa on väiksem kui [10-20%]. Seega on Ekspress Grupi turuosa on tunduvalt alla eeldusliku KonkS §-s 13 sätestatud turgu valitseva seisundi turuosa piiri, mis näitab turuvõimu puudumist. Isegi kui piiritleda kaubaturg Eesti kohaliku internetireklaamituruga, mis on lähemal taotleja määratletud kaubaturule, ei tuleneks turuosa osatähtsusest Ekspress Grupi turu valitsevat seisundit.

Kuna Ekspress Grupil puudub internetireklaamimüügi kaubaturul Eestis turu valitsev seisund, siis pole tarvidust analüüsida ettevõtja tegevuse vastavust KonkS §-s 16 sätestatud piirangutele.

Lisaks soovis Korvpalliliit Konkurentsiameti seisukohta, kas turu valitsevat seisundit omava Piletilevi poolt konkurendi kohta menetluse algatamise taotlust võiks kvalifitseeruda turu valitseva seisundi kuritarvitamisena. Amet on seisukohal, et olenemata ettevõtja positsioonist kaubaturul on taotluste esitamine oluline õigus ettevõtja õiguste kaitsel. Euroopa Kohus on lahendis ITT Promedia⁷ leidnud, et ettevõtja õigus menetlusi algatada, on turu valitseva seisundi kuritarvitamine ainult juhul, kui menetluse alustamise taotlemist ei saa mõistlikult pidada ettevõtja õiguste kaitseks ja tegemist on seega teise turuosalise kiusamisega ning taotlus kuuluks plaani, mille eesmärk on elimineerida konkurents. Seega selleks, et turu valitseva ettevõtja tegevust saaks kvalifitseerida kuritarvitamisena, on vajalik kahe eelpool nimetatud tingimuse täitmine. Lisaks on Euroopa Kohus asjas Agria Polska⁸ selgitanud, et neid kahte tingimust tuleb tõlgendada ja kohaldada kitsalt, et ei kahjustataks kohtusse pöördumise õiguse üldpõhimõtte kohaldamist.

Konkurentsiamet ei näe kuritarvitust Piletilevi taotluses, et amet kontrolliks võimalikku kokkulepet korvpalliklubide vahel, kuna faktilistest asjaoludest tulenevalt on enamus klubisid ja liit sõlminud piletite müügiks lepingud Piletitaskuga. Selliste ühetaoliste faktiliste asjaolude ilmnmisel võimalike kokkulepete kontrollimine ongi Konkurentsiameti ülesanne.

Mis puutub Piletilevi kaebust Ekspress Grupp kohta, kes opereerib Piletilevi konkurenti Piletitaskut ning kes on alles piletivahendusteenuse turule sisenenud, siis isegi kui püstitada

⁵ Konkurentsiameti 21.03.2018.a otsus nr 5-5/2018-021 "Koondumisele nr 05/2018 AS Ekspress Meedia / Aktsiaselts Ajakirjade Kirjastus ettevõtja osa loa andmine" ; Konkurentsiameti 23.03.2021.a otsus nr 5-5/2021-024 "Koondumisele nr 11/2021 AS Postimees Grupp / Telia Eesti AS ettevõtja osa loa andmine"

⁶ 2020. aasta reklaamiturg – paanika, seisukohavõtt, stabiliseerumine. (11.05.2021). Kantar Emor. Kättesaadav: <https://www.kantaremor.ee/blogi/2020-aasta-reklaamiturg-paanika-seisukohavott-stabiliseerumine/>

⁷ 17. juuli 1998. aasta kohtuotsus ITT Promedia, T-111/96, punkt 72.

⁸ 16. mai 2017. aasta kohtuotsus T-480/15, punkt 67.

küsimus, et kui palju selline tegevus on siiski seotud Piletilevi ausa eesmärgiga turul toimuva tegevuse kontrollimiseks, siis võttes arvesse eeltoodud tingimusi ja nende kitsast kohaldamist, ei ole tõenäoline, et ametile esitatud taotlus suudaks kurnata Ekspress Grupi tegevust selliselt, et see tekitaks käesoleval hetkel konkurentsi elimineerimise ohu.

Eeltoodule tuginedes otsustab Konkurentsiamet menetluse lõpetada KonkS § 63⁴ lg 1 p 1 alusel.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
konkurentsiameti juhataja – peadirektori asetäitja

Konkurentsiameti 21.02.2022 otsuse nr 5-5/2022-007 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud AS Ekspress Grupp ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.

/Kaspar Lehesmets/ 11.03.2021